

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 31. října 2023 ve věci č. 9602/18 – *Bild GmbH & Co. KG proti Německu*

Senát čtvrté sekce Soudu jednomyslně shledal porušení práva na svobodu projevu podle článku 10 Úmluvy ve vztahu k provozovateli zpravodajského portálu, kterému soudy uložily odstranit z internetu videozáznam násilného policejního zákroku, pokud na něm nedojde k rozmazání obličeje policisty, u něhož nevzniklo podezření z použití nepřiměřené síly.

I. Skutkové okolnosti

Stěžovatelka je obchodní společností vlastníci a provozující zpravodajský portál *bild.de*. V roce 2013 na něm vyšly dva články o policejním zásahu v nočním klubu, kam byla policie přivolána kvůli agresivnímu chování zákazníka, jistého D. Oba články byly doprovázeny videozáznamem z bezpečnostních kamer. Záznam v prvním článku ukazuje, jak několik policistů strhlo D. na zem. Jeden z nich pak D. bil obuškem a kopal do něj, i když ten už ležel znehybněn na podlaze. Hlasový komentář k videu mluví o policejní brutalitě. O dva dny později stěžovatelka zveřejnila druhý článek, k němuž byl připojen i záznam agresivního chování D. před příjezdem policie. Jedním z policistů účastnících se zákroku byl P. Video na několik vteřin jasně ukazuje jeho obličej. Ze záznamu však neplyne, že by se P. dopustil nepřiměřeného použití síly.

Následně P. neúspěšně požádal stěžovatelku o stažení záznamu, pokud jeho obličej nebude rozmazán. Vnitrostátní soudy pak na jeho návrh nařídily stěžovatelce, aby upustila od zveřejňování záznamu bez rozmazání obličeje P. Shledaly, že záznam sice zachycuje záležitost veřejného zájmu, ale současně porušuje osobnostní práva P., a to i ve světle hlasového komentáře k prvnímu videu, které vykresluje P. jako násilného rváče. První video navíc zachycuje pouze samotné zatčení a neukazuje počínání D., které vedlo k přivolání policie. Odvolací soud k tomu doplnil, že i jakékoliv budoucí zveřejnění nerozmazaného videozáznamu bez předchozího souhlasu P. povede k porušení jeho práv.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 10 ÚMLUVY

Stěžovatelka namítala porušení svobody projevu zakotvené článkem 10 Úmluvy.

Ve věci nebylo sporu o tom, že k zásahu do svobody projevu došlo, že se tak stalo na základě zákona a opatření sledovalo legitimní cíl ochrany práv jiných. Soud tedy musel vyhodnotit, nakolik byl zásah nezbytný v demokratické společnosti. Postupoval přitom podle kritérií, která vymezil ve své judikatuře pro poměřování svobody projevu podle článku 10 Úmluvy a práva na respektování soukromého života podle článku 8 (např. *Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, č. 40454/07, rozsudek velkého senátu ze dne 10. listopadu 2015, § 92–93).

1. Přispění do debat ve veřejném zájmu

Vnitrostátní soudy se shodly, že použití síly ze strany státní moci je z povahy věci záležitost veřejného zájmu; ten se však primárně týká postupu policie jako instituce, nikoli P. jako jednotlivce. Ve světle skutečnosti, že policista P. nebyl podezřelý ze zneužití svých pravomocí nebo jiného nezákonného postupu, Soud s těmito závěry souhlasil.

2. Známost dotčené osoby a její předchozí chování

Soud připomněl, že za některých okolností se na státní zaměstnance při výkonu jejich povinností mohou vztahovat širší hranice pro přijatelnou míru kritiky než na soukromé osoby (*Chkhartishvili proti Gruzii*, č. 31349/20, rozsudek ze dne 11. května 2023, § 56). Nicméně bez informací o předchozím nevhodném chování nejsou zbaveni legitimního zájmu na ochraně svého soukromého života, včetně ochrany proti tomu, aby byli neprávem zobrazeni jako osoby zneužívající své pravomoci. To se vztahuje i na policisty. Za jistých okolností může zájem jednotlivého policisty na ochraně jeho soukromého života

převážít, např. pokud může být na záznamu rozpoznán a takové zobrazení při absenci informací o jeho nevhodném chování může mít nepříznivý vliv na jeho soukromý či rodinný život. Vnitrostátní soudy tedy musí přistoupit k vyvažování soupeřících práv s ohledem na okolnosti jednotlivého případu včetně obsahu zobrazení a důsledků na dotčenou osobu.

3. Způsob získání dané informace a její pravdivost

Stěžovatelka získala záznam událostí od majitele nočního klubu. Jeho autenticita nebyla nikdy zpochybněna a nejednalo se ani o využití skryté kamery.

4. Obsah a forma zveřejnění

Rozsah zpravodajského pokrytí událostí a způsob podávání informací jsou otázkou novinářské svobody. Ta je však provázána s odpovědností. Právo na soukromý život může vyžadovat povinnost rozmazat obličej zobrazované osoby (*Bremner proti Turecku*, č. 37428/06, rozsudek ze dne 13. října 2015, § 80-85). Dle Soudu lze vyjádřit souhlas s argumentem vnitrostátních soudů, že při posouzení projednávané věci je potřeba zohlednit jak obsah hlasového komentáře k videozáznamu, tak vynechání části tohoto záznamu. Druhý z předmětných článků už však byl provázen úplnějším záznamem, který zobrazoval i agresivní chování D. k personálu nočního klubu. Navíc soudní zákaz uložený stěžovateli se vztahoval i na jakékoliv budoucí zveřejnění nerozmazaného záznamu, a to i pokud by zobrazoval P. v pozitivním světle. Odvolací soud to odůvodnil tím, že takové zpravodajství by se už netýkalo aktuální společenské problematiky, ale pouze rutinního a každodenního policejního zásahu. Dle Soudu takový obecný argument nelze akceptovat. Pouhá skutečnost, že použití síly ze strany policie není zobrazeno v negativním světle, neznamená, že mediální zpravodajství o něm by mělo pozbýt veškeré ochrany. Vnitrostátní soudy by vždy měly přistoupit k vyvažování dotčených práv, což však v projednávané věci ve vztahu k budoucímu zveřejnění neučinily.

5. Důsledky zveřejnění

Vnitrostátní soudy odůvodnily opatření dopadem zpravodajství na soukromý život P., který byl kriticky konfrontován veřejností i svými dětmi. To má však dle Soudu relevanci pouze ve vztahu k již zveřejněným záznamům. Německé soudy se nicméně nezabývaly tím, zda by budoucí zveřejnění needitovaného záznamu – bez ohledu na průvodní komentář – vedlo ke srovnatelně negativním důsledkům pro P., které by ospravedlnily uložení povinnosti rozmazat jeho obličej.

6. Závažnost uložené sankce

Stěžovateli nebyl uložen zákaz poskytovat zpravodajství o předmětném policejním zákroku a ve svých článcích mohla i nadále používat editovaný videozáznam. Přesto Soud shledal, že namítaný zásah nelze považovat za odůvodněný, neboť soudy nepřistoupily k náležitému vyvažování zájmů v případě druhého článku a budoucích publikací needitovaného záznamu.

Na základě výše uvedeného Soud uzavřel, že v případě prvního článku vnitrostátní soudy adekvátně zohlednily jednotlivá kritéria vyjádřená v jeho judikatuře k vyvažování soupeřících práv dle článků 10 a 8 Úmluvy. Vyvažování však nebylo dostatečné v případě druhého článku a případného budoucího zpravodajství. Vnitrostátní soudy ve velmi obecné rovině shledaly, že nezákonným by bylo i zpravodajství bez negativního vyznění s nerozmazaným obličejem policisty, protože by nepředstavovalo aktuální společenskou problematiku. To by mohlo vést k zákazu jakéhokoliv budoucího zveřejnění needitovaného zobrazení policistů při výkonu jejich povinností, který by však byl v takto obecné rovině nepřijatelný, neboť by popřel veřejný zájem na informování o použití síly ze strany policie. Vnitrostátní soudy tedy nepřistoupily k dostatečnému vyvažování, které by odůvodnilo nezbytnost zásahu do svobody projevu stěžovatelky, pokud jde o druhý článek a budoucí zveřejnění needitovaného záznamu. Zásah tak nebyl nezbytný v demokratické společnosti ve smyslu článku 10 Úmluvy a k porušení tohoto ustanovení došlo.